

Uroczystości 83. Rocznicy Bitwy pod Birczą odbyły się na Wzgórzu Chomińskim w dniu 17 września 2022 r.

Oprac.: M. Dachnowicz

W bitwie pod Birczą 12 września 1939 r. żołnierze zdziesiątkowanej 24. Dywizji Piechoty, wspierani rozbitą pod Krosnem 2. Brygadą Górską, stanęli naprzeciw znacznie liczniejszej i lepiej uzbrojonej niemieckiej 2. Dywizji Strzelców Górskich. W trakcie całonocnych walk życie straciło około 300 polskich żołnierzy i 100 niemieckich. Bitwa została przerwana, ale nie przegrana, gdyż jej celem było opóźnienie marszu niemieckich żołnierzy i umożliwienie wycofania się polskich sił.

W 83. rocznicę tych wydarzeń, odbyły się uroczyste obchody współorganizowane przez wójta i radę gminy Bircza, starostę przemyskiego, radę powiatu przemyskiego, stowarzyszenie „Tworzymy lepszą przyszłość” oraz Zespół Szkół w Birczy. W uroczystościach, podobnie jak to miało miejsce w latach poprzednich uczestniczyło wiele delegacji i pocztów sztandarowych reprezentujących różnorodne organizacje i instytucje. Uroczystość zgromadziła również wielu znamienitych gości, których przywitał wójt gminy Grzegorz Gągola, znaleźli się w nich m.in. członek zarządu województwa podkarpackiego Anna Huk, starosta brzozowski Zdzisław Szmyd, powiat przemyski i urząd Starostwa Powiatowego w Przemyślu reprezentowała duża delegacja na czele z przewodniczącym rady powiatu przemyskiego Wojciechem Bobowskim, wśród której obecny był wicestarosta przemyski Marek Kudła, skarbnik powiatu przemyskiego Agnieszka Paryga, sekretarz powiatu przemyskiego Jerzy Góralewicz oraz urzędnicy inspektor Agnieszka Cynowska-Porada i powiatowy rzecznik prasowy Małgorzata Dachnowicz, na czele delegacji gminy Bircza stał natomiast wójt gminy Bircza Grzegorz Gągola wraz z przewodniczącym rady gminy Bircza Kazimierzem Capem oraz licznymi urzędnikami, nie brakło tradycyjnie przedstawicieli środowisk kombatanckich, społeczności szkolnych, policji,

straży granicznej, Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło nr 8 w Birczy, przedstawiciele Nadleśnictwa Bircza, Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Krasieczyn, OSP, rodzin poległych w walce o Birczę oraz strażników pamięci miejsca na Wzgórzu Chomińskim nauczycieli Marty Kostki i Grzegorza Piwowarczyka. Asystę honorową pod pomnikiem pełnili żołnierze 5 Batalion Strzelców Podhalańskich. Modlitwę w intencji Ojczyzny i poległych w walce o Niepodległość odmówił ks. prałat Stanisław Kot- proboszcz parafii p.w. św. Stanisława Kostki w Birczy. Wydarzenia historyczne związane z 83 rocznicą bitwy pod Birczą przedstawił Grzegorz Piwowarczyk, a okolicznościowe przemówienia wygłosiła członek zarządu województwa podkarpackiego Anna Huk, wicestarosta przemyski Marek Kudła, a na zakończenie uroczystości w imieniu wszystkich organizatorów przewodniczący rady powiatu przemyskiego Wojciech Bobowski. Część na wzgórzu Chomińskim zakończył apel pamięci, ku czci bohaterów, salwa honorowa, złożono wiązanki kwiatów i znicze.

Wicestarosta przemyski Marek Kudła w swoim wystąpieniu oddając słowa czci bohaterom walczącym pod Birczą zwrócił uwagę, na obecną sytuację na Ukrainie; „Pokolenie moje i pokolenia następne, które wyrosły bez wojny, z pewnością sądziły, że nas wojna nigdy nie może spotkać. Okazuje się jednak, że nie jest to takie oczywiste, łatwe i pewne. Wartości uniwersalne takie jak, wolność, niepodległość, równość, którymi się szczycimy nie są nam dane raz na zawsze. O nie trzeba walczyć i dbać [...] Pamiętać należy, że są one dla nas wszystkich ale przede wszystkim dla młodych ludzi ważniejsze niż niewola. Demokracja jest ważniejsza od dyktatury, szacunek jest ważniejszy od braku zaufania, a solidarność wzajemna ważniejsza od egoizmu. Egoizmu, który może tworzyć agresję i prowadzić do wojny. Przed tym powinniśmy się bronić a w swoich wspólnotach pielęgnować te uniwersalne wartości, które nam dają przyszłość i perspektywę rozwoju”.

Ważną częścią uroczystości było nadanie odznaczenie dla przewodniczącego rady powiatu przemyskiego Wojciecha Bobowskiego Kombatancką Gwiazdą Pamięci „POLSKA NIEPODLEGŁA - 1918” w uznaniu jego wybitnych zasług dla upowszechniania i utrwalania tradycji walk wyzwoleniczych. Odznaczenie przyznane zostało przez Zarząd Główny Związku Kombatanatów RP i Byłych Więźniów Politycznych, a jego wręczenia dokonał prezes Zarządu Okręgowego ZKRPIBWP w Przemyślu Zdzisław Kilon.

W swoim końcowym wystąpieniu przewodniczący rady powiatu przemyskiego Wojciech Bobowski nawiązał do wydarzeń historycznych z września 1939 r. zarówno tych jakie miały miejsce pod Birczą ale i również tych spod Krzywczy. „Rocznice zwykle obchodzimy dla upamiętnienia dokonań pokoleń, które były przed nami, dla uczczenia ofiar. Z nich także powinno płynąć przesłanie dla następnych pokoleń, mówiąc dlaczego ta pamięć jest dla nas ważna, dlaczego czcimy naszych bohaterów.

Szanowni Państwo należy przypuszczać, że żołnierze wojska polskiego, walczący tutaj 12 września 1939 r doskonale zdawali sobie sprawę, że mogą zginąć, jednak odwaga, duma i honor nie pozwalały im zdezerterować ...Zginęło ich tu ok 300. Tę pamięć powinniśmy przekazywać młodym pokoleniom ... Przypominając, że gdyby nie oni tu walczący w 1939 roku, gdyby nie żołnierze polski podziemnej, gdyby nie żołnierze przychodzący ze wschodu i zachodu, żołnierze walczący niemalże na wszystkich frontach II wś należy przypuszczać, że Polski by nie było ...to jesteśmy zobowiązani przekazywać młodym pokoleniom, tę prawdę, że dzięki nim dzisiaj żyjemy w wolnej Polsce...”

Po oficjalnej części obchodów rocznicowych, w Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Turystyki w Birczy obecni mogli wysłuchać poruszającego polską duszę koncertu zespołu SOUL Sanok, działającego przy parafii p.w. Przemienienia Pańskiego w Sanoku. Zespół, który tworzą uczennice szkół podstawowych i średnich powiatu sanockiego, powstał w 1997 r., a jego założycielem jest dr Monika Brewczak. Zespół zaprezentował godzinny występ bogaty w pieśni patriotyczne.

Cześć Bohaterom poległym pod Birczą!

